

A KÖZGAZDÁSZKÉPZÉS JÖVŐJÉRŐL – HALLGATÓI SZEMSZÖGBŐL

Elkezdődött egy beszélgetés Magyarországon a közgazdaságtan oktatásának jövőjéről. Ehhez igyekeztem univerzálisnak nem tekinthető hallgatói szemszögből hozzájárulni. A rendszerváltás utáni világ és az információk felgyorsulása más típusú kihívások elé állítja mind a tanárokat, mind a hallgatókat. Az oktatás módszertanának megválasztása nagyon fontos tényező, hiszen nem közömbös, hogy a leadott tananyag hogyan és milyen hatékonysággal jut el a hallgatóhoz. Ez határozhatja meg, hogy a végzett hallgató képes lesz-e jól felismert összefüggésekkel alátámasztani álláspontját, vagy idealista módon érvel majd a szakmai vitákban, mint ahogyan azt megannyi politikai vagy nemzetközi fórumon tapasztalhatjuk. E néhány sor azokat a gondolatokat vonultatja fel, amelyek bizonyára sok (de nem az összes) hallgató fejében megfordulnak, amikor saját helyzetükről, jövőjükéről töprengenek.

Amikor engem ért a megtiszteltetés, hogy hallgatóként leírjam gondolataimat a *Köz-Gazdaság* előző, 28. számában elkezdődött diskurzusról a közgazdaságtan oktatásának jövőjéről, nem könnyű feladatot kaptam. A következőkben leírtak természetesen nem képezik a hallgatóság egységes véleményét – ilyen talán nem is létezik –, csupán a saját meglátásaimat. Amelyekkel persze hallgatótársaim közül többen, a velük folytatott beszélgetések során egyetértettek. A következőkben részint reagálok *Tamás Pál*, valamint *Trautmann László* és *Gervai Pál* urak kiváló cikkeiben leírtakra hallgatói szemszögből, részint összefoglalom a hallgatókat általánosságban foglalkoztató kérdéseket.

Amikor egy diák érettségizik és nagy álmokat dédelget arról, hogy „mi lesz majd ha nagy lesz”, igen kecsegtető választásnak tűnik a közgazdászképzés, illetve általánosságban a gazdálkodástudományok. Ez látszik a felvételi túljelentkezéseken, amik a válsággal se csappantak meg. Az állami támogatás csökkenésével a hallgatók egyre jogosabban támasztanak nagyobb igényt a minőségi oktatás iránt, hiszen nemcsak, hogy saját maguknak (vagy szüleiknek) kell előteremteni a tandíj összegét, de emellett olyan képzésben is szeretnének részt venni, aminek elvégzése után biztosítva van megélhetésük, tudnak képzettségüknek megfelelő munkát találni. A munkaerőpiacon tudásukkal és tapasztalatukkal kell kitűnniük a nem kis létszámban jelen lévő versenytársak közül, akik egyáltalán nem mind az évfolyamtársak már, hanem akár külföldön képzett, mindenre elszánt fiatalok is. Ezért elvárásaik vannak a képzéssel szemben. Az elvárások nem egységesek, mert sajnos összemosódik a többféle közgazdász fogalma a fiatal fejekben. Kevés olyan középiskolás van, aki meg tudja különböztetni azt, ami az angolszász nyelvkörnyezetben jól elkülönül: a Corvinus Egyetem Gazdálkodástudományi Kara és Közgazdaságtudományi Kara ugyanúgy közgazdász diplomát ad a képzés végén, de teljesen más háttértartalommal.

A gazdálkodástudományi képzés „business”, míg a közgazdaságtudományi „economics” jellegű. Ameddig ugyanúgy *közgazdásznak* hívják a *könyvelőt*, a játékelméleti modelleket gyártó *professzort* és *logisztikai szakmenedzsert*, addig nehéz világosan meghatározni a fiatal fejekben azt, ami egy középiskolásra várhat a következő 3–5 évében. A nyílt napok jó tájékozódási lehetőséget nyújthatnak, de a jövődő hallgatók csak kis arányban mennek el ezekre, illetve kevés összehasonlítást kapnak. A közgazdász tehát sok alakban jelenik meg, de minden esetben azt várja el a hallgató, hogy *szakmát* tanuljon. Nem is kérhetünk tőle mást, mint azt, hogy elvárja saját magától is, amit a televízióban lát: egy jegybanki alapkamat-csökkentés gazdaságra gyakorolt hatásairól nyilatkozó elemző tudását szeretné ő is megkapni. A hallgatók nem azért jelentkeznek egyetemre elsősorban, hogy kutassanak. Itt van talán az első olyan téves feltételezés, ami gyakran előkerül, amikor a közgazdaságtudomány oktatásáról beszélünk. A hallgatók ugyanazt várják el az „economicsot” tanító kartól, mint a „businessst” oktatótól: a használható, gyakorlati tudást. Ennek megfelelően minden olyan tananyag, amely a valóságtól elvont, esetleg a történelem megsárgult lapjain valamikor megjelent de a valóságra le nem fordítható, az haszontalan tudásnak tűnhet. Lejárt az az idő, amikor azzal a magyarázattal lehetett indokolni egy tárgy legitimitását a tantervben, hogy „egyetemi képzésről beszélünk” és ezért kötelező. Azt még kevésbé tudja elfogadni egy hallgató, hogy azért kötelező, mert kutató karra jár; nem fogadja el, hiszen nem így tudta, amikor jelentkezett. Nem is várható, hogy a tárgyak elnevezéséből középiskolás fejvel kitalálja annak mögöttes tartalmát. A hallgató egyszerűen elemezni szeretné a jelen világ gazdasági eseményeit, földhöz ragadtan, kisebb keretrendszerben gondolkodva. Így van ezzel a társadalomtudományi terület többi hallgatója is. Nem kicsi a verseny tehát ezen a piacon. Így az, aki csak általános tudással rendelkezik, nem tud kitűnni a tömegből. Pedig erre törekszünk, ez segítené az érvényesülést az életben. Nem hiába nevezik sokszor a közgazdaságtudományt a *társadalomtudományok királynőjének*, ugyanis egy nagy előnyük van a közgazdászoknak, amit tudnak kamatoztatni a politológusokkal, szociológusokkal és a bölcsészekkel szemben: *értenek a számok nyelvén*. Ez nem csak abban nyilvánul meg, hogy az élet minden területére rendelkeznek megfelelő háttérismeretekkel számszerű formában (tehát magyarázó statisztikákkal), hanem abban is, hogy látják az összefüggéseket és ez utóbbit le tudják írni a maguk eszköztárával. Ezeket az előnyöket nem lehet eldobni, hiszen akkor csak a filozófiai, általános síkon való gondolkodás maradna a közgazdász számára és ezzel belesimulna a „tömegbe”.

Teljesen egyet tudok érteni azzal, hogy a közgazdaság, mint tudomány *pluralitását* vissza kell állítani. Bár nem elfogadtak a közvéleményben a nem konvencionális elméleti alapon való érvelések, az egyetem pontosan az az intézmény, ahol erről lehet, és kell is beszélni. Mivel a közgazdaságtudomány is komplex társadalmi helyzeteket magyaráz, ezért valóban nem engedheti meg magának, hogy ne mérítsen a többi társterület tudásából. Kérdés az, hogy ennek úgy kell-e megnyilvánulnia, hogy egy az egyben továbbadjuk a másik gondolkodását, vagy átvesszük és a magunk képére formáljuk? Ezt a kérdést kell megválaszolni a jövőben. Nem szabad a közgazdaságtan monista tudományként való megjelenését támogatni, ezzel a közgazdász saját komparatív előnyét rombolná le. Még nagyobb hiba volna az, ha nem adaptálva vennénk át más tudományterületek tudását vagy szemléletét. Miért érvel-

nénk ugyanúgy a választási rendszerről, mint egy politológus, aki a témában valószínűleg jóval nagyobb tájékozottsággal fog rendelkezni, mint mi? Amivel viszont fel tudjuk vele venni a versenyt, az a számok és modellek nyelvén való beszéd. A választási döntéseket le kell tudni fordítani játékelméleti módszertanra, meg kell tudni vizsgálni ökonometriai eljárásokkal. Természetesen ez azt jelenti, hogy az oktatás gyakorlatorientálttá válna, ami magában foglalja azt is, hogy a kutatás alkalmazottá váljon. *Gerd Schienstock* írta a finn pályafüggőség és pályateremtés témájában, hogy a legmeghatározóbb eleme az új finn fejlődési pálya megtalálásának az volt, hogy a belföldi tudományegyetemek áttértek az elméleti kutatásról az alkalmazott kutatásokra. Végzetes lenne a szakmára nézve az, ha számok, tényadatok nélküli párbeszédet hallanánk órákon át a hallgatóság és a tanár között. Ez csakis idealista vitába torkollhat, főleg abban az esetben, ha a vita témájából nem készülnek fel az érintettek, mint ahogyan ezt lehet is tapasztalni. Még ha teljesen helyesen egy témában megütköznek a hallgatók, az oktató nem hagyhatja, hogy ez az álláspontokat alátámasztó tények ismertetése nélkül történjen vagy kizárólag egy házi feladatként feladott cikk sokszor egyoldalú érvei alapján.

TARTALOM ÉS FORMA

Érdekes problémakör a tankönyveké. A legtöbb hallgató nagyon ritkán tanul terjedős magyarázatokat adó tankönyvekből. Hogy ez jó-e vagy sem, arról lehet vitát nyitni, de a trendet nehéz lenne visszafordítani. Az egyetemista számára nem a tananyag mondanivalójának megértése a cél, hanem a vizsgajegy maximalizálása. Ilyen szempontból sokkal szerencsésebbek az olyan visszakérdezések, amelyek során a vizsgáztató arra kíváncsi, hogy a vizsgázó átlátja-e az összefüggéseket, mint az, amely a definíciók egy az egyben való visszaadását várja el. A módszertan értelmezése tehát a kérdés. Az írás elején említett cikkekben ez utóbbi egyértelműen úgy jelenik meg, mint a szélesebben értelmezett „módszertan”, azaz a közgazdasági elméletek, a nemzetközi kapcsolatok, a szociológia és a politikatudomány együttese. Már csak ennek a felsorolásnak a hosszúságából is látszik, hogyha ennyi tudás kerül egy témánál az asztalra, abból számszerű tervezések nehezen tudnak kialakulni, hiszen nincsen közös nyelv a tudományterületek között. Nem ugyanez a helyzet természetesen a közös céllal, amit lehet akár az *igazság* és az *igazságosság* szavakkal is definiálni. Kérdés az, hogy a jelenlegi neoklasszikus környezetben létezik-e ilyen? Van-e alternatíva? Lehet-e az említett tudományterületekről származó összesített tudást hatékonyan hasznosítani (amit a kutatói szférán kívül esetleg csak a magas politikai körökben értékelnek)? Véleményem az, hogy nem. Nem, hiszen a közgazdásznak jelentkezők nem csak magas világpolitikai összefüggésekről való beszélgetés vágyával jelentkeznek egyetemre. Kevés hallgatóból lesz később olyan, aki ilyenekről beszélhet kisebb vagy nagyobb közönség előtt. Továbbá a nemzetközi verseny nem csak azt kívánja meg, hogy tudjuk azt, amit a külföldi intézményekben végzők is, hanem, hogy a mi régióinkra specifikus tanulságokat tudjunk levonni. Ez nemcsak az uniós csatlakozás 10 éves egyszerű mérlegét jelenti, hanem akár azt is, hogy a posztoszocialista átalakulással kapcsolatos utólagos tanulságokról tudjon véleményt alkotni számszerűen egy magyar közgazdász.

EGYSÉG ÉS DIVERGENCIA – KUTATÁS VERSUS A MUNKA VILÁGA

Szinte lehetetlen egy „economics” képzést folytató kart egységesen megítélni. Csak a mesterképzések tekintetében is óriási a különbség. A gazdaságmatematikai, valamint a biztosítás- és pénzügy matematikai szakok módszertanilag nagyon erősek, míg a nemzetközi gazdaság és gazdálkodás, valamint a közgazdálkodás és közpolitika szakokon az elméleti összefüggések elsajátításán van a hangsúly. Ilyen szempontból átmenetet képez a *közgazdasági elemző* mesterszak. Ez utóbbin végzettek kapják elméletileg a legkomplexebb tudást. Kérdés, hogy az a haladó elmélettörténeti tananyag, amit a szakon oktatnak, mennyire segíti őket ahhoz hozzá, hogy versenyképes tudásuk (és nemcsak diplomájuk) legyen? Igaz ez főleg akkor, amikor nagy általánosságban elmondhatóan a hallgatók nem fogékonyak az efféle száraz tananyagokra. A már korábban említett felületes tanulásból adódóan nem újdonság az, hogy már a vizsgát követő hetekben a felszívott tananyagokból nem tud semmit felidézni a hallgató. Köznyelven ezt magolásnak hívjuk. Ha ezt akarjuk megreformálni, a tananyagokban jelentős előrelépést kell tenni, méghozzá olyan módon, hogy az elmélet megtalálja a hallgatói igényeket, amelyek a való világhoz, tehát a gyakorlathoz esnek közel. A többi tudományág témáinak elemzése a közgazdaságtan eszköztárával ennek egy hiteles alternatívája lehet, amihez viszont tananyagfejlesztés szükséges. Ezt mindenképpen támogatni lehet hallgatói szemszögből, viszont fontos lehet az időrendiség és a fokozatosság. Nem biztos, hogy aki az egyetemen mesterfokozatú diplomát szerez, tud olyan alapvető dolgokat, mint hogy egy állami költségvetés fejezetekre van osztva, hogy milyen szabályok vonatkoznak az uniós pályázatokra, hogy milyen adatok alapján dolgozik a Monetáris Tanács, hogy mi a különbség az Európai Bizottság, a kormány és az IMF költségvetésihiány-előrejelzési módszertana között, vagy hogy hogyan és milyen módszerekkel dolgoznak a piacutatók. Emellett egészen elenyésző azoknak az aránya, akik képesek eligazodni a nemzeti számlarendszerben és főleg az onnan eredő minőségi (és nem mennyiségi) mérőszámokon tudnak gondolkodni. Mielőtt ezzel foglalkozhatna a hallgató, elméletek sorozatát kell, hogy megtanulja. Ezeknek ráadásul a legnagyobb részét soha többet nem is fogja használni, hacsak nem kutató lesz belőle.

A Trautmann László és Gervai Pál által említett frontális oktatásnak valóban nem látom én sem sok értelmét, a másik oldalról nézve. Az auditóriumok nem hiába konganak sokszor az ürességtől: a tankönyvből, vagy még inkább rövidített jegyzetből egy az egyben elsajátítható tananyag nem fogja érdekelni élőben a hallgatót, és élni fog szabadságával, hogy lábbal nyilvánítson véleményt. Azok az előadások, amelyek megfogják a hallgatót, teltházások továbbra is. Elég csak megnézni *Chikán Attila* előadásait, de több példát is lehetne említeni. Az olyan órákat, ahol az oktató egy fóliasorozatot olvas fel a hallgatóságnak, mindenképpen mellőzni kellene, ugyanakkor nem vitatjuk, hogy szükség van a törzsanyag átadására. A hangsúlynak inkább a hallottak hasznosíthatóságára kell eltolódnia, az összefüggések átlátására, az oktató témában releváns szakmai tapasztalatának átadására és befogadására, illetve a módszertani eszközök témára alkalmazott használatára. Ilyen szempontból nyilvánvaló az is, hogy a közgazdászhallgatók egyéni munkaterhének növekednie kell. Itt azonban fel kell hívni a figyelmet egy súlyos ellentmondásra. Miközben a Közgazdaságtudományi Karon a legmagasabb az oktatók aránya a hallgatókhoz képest, addig

óraszámában nem titkolt célja az egyetemnek a kontaktórák számának csökkentése. Ennek megítélése nem egyértelmű. Ha ugyanis ezek az órák olyan tudásanyagoktól veszik el az időt, amelyek a munka világában (természetesen adaptálva) használhatóak, akkor ez ellen szólnia kell a hallgatóságnak és ezt meg is tette. Másik oldalról a felszabaduló idő kiegészítő tevékenységekre enged teret. Ezeknek egy része intézetben belül marad (diákszervezetek és szakkollégiumok), de jellemzőbb, hogy a munka világába már egészen fiatalon belekóstolnak az egyetemisták. Ezt nem lehet csak egzisztenciális okokkal magyarázni. A munkaerőpiacon ugyanis a cikk elején említett probléma miatt versenyezni kell a business-képzések diplomásaival, akik szakmai gyakorlattal a zsebükben előnyt élveznek. Ha egy hallgató a képzés ideje alatt nem szerez szakmai gyakorlatot, akkor versenyhátrányba kerül diplomázása után: nem tudásában, hanem papíron. Ameddig a piac ezt így fogja fel, addig ez az ellentétes irányú nyomás fogja a közgazdászok tanulását a minimalista irányba sodorni tovább. Ha nem látja a hallgató azt, hogy az életben széles körben alkalmazható tudást szerez, nem fogja az egyetemet és a szakmai fejlődést (pl. kutatói irányban) előnyben részesíteni. Jelenleg a magyar piacszerkezeti sajátosságok miatt amikor állást keres, nem is álmodozhat egy hallgató arról, hogy majd részt vehet stratégiai döntések meghozatalában. Ha idővel ez változni is fog, jelenleg kétségbe vonható, hogy lehet-e olyan munkakört találni, ahol a pluralista közgazdász tudásával jobb döntést hozhat, mint a monista képzésből kikerült. Hiszem, hogy igen, viszont semmiképpen sem történhet ez meg idealista alapon, kizárólag alátámasztottan, a számok nyelvén. Ameddig ez nem jön el, és nem fogják kifejezetten keresni az ezen a karon képzett szakembereket, addig „a közgazdászok tengerében kell partra küzdenie magát” minden a Közgazdaságtudományi Karon végzett, munkát kereső diplomásnak.

A munka világának csábítása, valamint a tanár-diák interakciók számának csökkenése önmagában hordoz egy ellentmondást azzal kapcsolatban, hogy a pluralista tudományt elsajátíthassa a hallgató. Az egyértelműnek tűnik, hogy a számok nyelvén történő oktatástól helyet nem szabad elvenni a tantervekben. Így a jelenlegi tananyag mellett kerülhetne csak bele a többi diszciplína tudása, ez viszont megnövekedett óraterheket jelentene.

ÉRETTSÉG

Utoljára hagytam ezt a pontot, nem utolsó sorban azért, mert véleményem szerint gyakran rossz a percepció oktatói oldalról. Megjelenik ez például abban, amikor egy kötelező tantárgy kikerül az operatív tantervből. Ilyenkor sűrűn szokott érvként előjönni az, hogy ha a hallgatónak fontos, akkor fel tudja venni választhatóként. Ez nem teljesen így működik, és itt is szeretném felhívni újra a figyelmet a Corvinus és a közgazdász elnevezés munkaerőpiac szempontjából értékelt homogenitására. Ilyen szempontból a hallgató nem is törekszik arra, hogy jobban teljesítsen, mint az átlag, ha a végén ugyanolyan „papírt” kap a munkájáról. Nem is lehet ezt az altruizmust elvárni tőlünk. A szakmailag többet elérni kívánók természetesen megtalálják saját fórumaikat, amelyekre a szakkollégiumok talán a legjobb példák. Ezekben az intézményekben valóban lehet foganatja a pluralista oktatás-

nak, hiszen rengeteget vitáznak ezen intézményekben, és önkéntesen is bővítik tudásukat. Viszont egyetlen egy szakkollégista sem gondolja úgy, hogy módszertanilag, a számok nyelvén eleget tanult már ahhoz, hogy komplex közgazdász váljon belőle. A hallgatóságból talán az ő általuk képviselt „tudásvágy” áll a legközelebb a kutatói oldalhoz.

A pluralitás, mint egy következő lépés jelenhetne meg az alapvető módszertani és szakmai tudásanyag után. Egészen megrendítő látvány arra kényszerítve látni gyakorlatilag frissen beiratkozott hallgatókat elsős szemináriumon (egy legalapvetőbb módszertani tárgy óráján), foglaljanak abban állást, hogy létezik-e a közgazdaságtanban az igazságosság? A témában releváns tudás nélkül a vita meddő, parttalan és csak arra nevelheti rá a hallgatókat, hogy nyilvánítsanak véleményt, függetlenül attól, hogy értenek-e a témához. Ez a politikusok tulajdonsága és mint közgazdász hallgató, a legkevésbé se szeretnék ehhez csatlakozni.

ÖSSZEFOGLALÁSUL

Rövid cikkemben igyekeztem felvázolni a hallgatók szempontjából leglényegesebb érdekeket a közgazdaságtan oktatásában. Világosan látszik a törésvonal az elmélet és az alkalmazott tudás között, amit nehéz lesz szinergiába hozni. Nehéz lesz annak tudatában, hogy a munkaerőpiac sokat követel meg az új belépőtől, a kereslet beszűkülött néhány slágerszakmára, valamint nem enged teret a kreativitásnak és a kutatói törekvéseknek. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a közgazdasági oktatást szűkíteni kellene a vállalati szféra által igényelt ismeretekre. Éppen ellenkezőleg! A nemzetközi, de főleg a hazai munkaerőpiacon szeretnénk kitűnni egyedi tudásunkkal, amihez szükséges a monista szemléletmód elvetése mellett az is, hogy *ne csak a mainstream* közgazdasági vonulatot tanuljuk. Véleményem szerint egy egészséges gondolkodású hallgatónak nem lehet ellenére akár az sem, hogy akár baloldali szemléletű közgazdaságtant tanuljon, megkülönböztetve a gazdasági egységeket nemzetiségük és érdekeik szerint. Megtanulni nem elég azonban a különböző módszereket, a gyakorlatra számszerűen alkalmazni kell tudni, bármilyen tudásátadási módszert választ is az oktató. Csak „azért tanulni, hogy tanuljunk”, szigorúan elutasítandó hallgatói szemszögből. Át kell gondolni a tanterveket egymásra épülésük szempontjából. Az alapvető módszertani tárgyak képezték eddig is az alapot, az ez után ráépülő tárgyak viszont nem feltétlenül használják az első pár évben tanultakat, és talán itt van Bologna legnagyobb hátránya. Az elméleti közgazdasági képzésnek, és így a pluralista szemléletű képzésnek egészen addig nem lesz foganatja, ameddig a hallgatók nem tudják érveiket elméleti tartalommal megtölteni önállóan. Ez egészen biztosan nem alapszakon lesz, de még az sincs kizárva, hogy a mesterszak is korai ehhez. A jövő közgazdasági oktatásának tervezésénél mindenképpen figyelembe kell venni a felgyorsult világ következtében a hallgatói szokásokra gyakorolt hatásokat, ami az érettséget és a fogékonyságot befolyásolja. A közösségi média és a könnyebb megnyilvánulási lehetőségek a korábbi időszakhoz képest jóval nagyobb információhalmazzal szembesítik a fiatal közgazdászt, amire így hatásosabb szűrőt kell alkalmaznia. Az ilyen szűrőn egyre kevésbé megy át az a tanítás, amely nem képes megfogni a hallgatót, hiszen értelmezni a tananya-

got már kevésbé fogja a későbbiekben, ha nem látja értelmét, pláne nem összefüggésekre használni. Ennek észrevételéhez természetesen szükséges némi pedagógiai érzék is, ami sajnos nem minden esetben adott.

Véleményem szerint nem szabad átlendülni a ló túlsó oldalára sem természetesen azzal, hogy a Közgazdaságtudományi Kar kizárólag módszertant és szakspecifikus szakmai tartalmat ad át, ezáltal „szakbarbárokat” nevelve. Mivel a közgazdaságtan normatív tudomány, ez nem lehetséges. Ugyanolyan hiba volna viszont az is, hogy a mély filozófiai ismeretekre legyen „ráhúzva” a közgazdaságtan oktatása, főleg az alsóbb szinteken.

IRODALOM

- Schienstock, Gerd (2008): Az útfüggőség és az új fejlődési pálya: a finn példa. *Competitio* X. évf, 6. kötet: 31–48. o.
- Tamás Pál (2014): A közgazdasági képzés reformjának kontúrjai. *Köz-Gazdaság* IX. évfolyam, 1. szám: 23–36. o.
- Gervai Pál–Trautmann László (2014): A közgazdaságtan oktatásának helyzetéről. *Köz-Gazdaság* IX. évfolyam, 1. szám: 37–54. o.

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA 2014.

DÍJAZOTT DOLGOZATOK

KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR I.

EGÉSZSÉGÜGY-GAZDASÁGTAN SZEKCIÓ

I. díj	Török Tamás Miklós	Nemzetközi egészségügyi rendszerek hatékonyságelemzése
II. díj	Beretzky Zsuzsanna	A fejfájásból eredő munkából való kiesés társadalmi költsége
III. díj	Kis Dániel, Regös Nóra	Szemfényvesztés a vaklicit? – A preferált referenciaársáv-rendszer vizsgálata

EURÓPA SZEKCIÓ

I. díj	Plangár Bálint István, Vancsa Miklós Milán	Merre tart az eurózóna?
II. díj	Hoffmann Janka Enikő, Somosi Dávid Áron	The Danish Flexicurity System – a Solution for Everyone?
III. díj	Szabó Eszter	A hosszú távú európai gázpiaci szerződéses jövője: fókuszban a magyar helyzet

GAZDASÁGELEMZÉS ÉS GAZDASÁGMODELLEZÉS SZEKCIÓ

I. díj	Rózemberczki Benedek András	Egy fertőző gyermekbetegség alakulásának modellezése és elemzése
II. díj	Rózemberczki Benedek András	Regression Games and Applications
III. díj	Horváth Milán	A munkaerőpiac egy ágensalapú modellje

GAZDASÁGFEJLESZTÉS ÉS VÁLLALKOZÁSTÖRTÉNET SZEKCIÓ

I. díj	Mikes Veronika	A Hoffmann Ferencz Képkereskedés és Képkeretgyár története, államosítása és átszervezése (1880-1969) – Műhelytől a gyárig
II. díj	Kiszely Réka	Az 1848-49-es szabadságharc hadiipara